

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XXXIV. Sermo siue epistola sub nomine B. Petri Damiani ad clericos, &
canon. examinatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

miati, vel alius declamator non ignarus hunc, vel similes titulos, suis sermonibus præmittere? *Cum in amantibus Clericis, ac Canonice omnes vniuersi Monachi.* Nam tituli sermonum non ex personis, ad quas habentur, sed ex rebus, de quibus in illis agitur imponi consueverunt. Sin autem epistola, eum B. Petrus Damiani suum nomen, sicut in ceteris omnibus epistolis non præmisit? Et cum titulus epistolæ sit: *Omnibus amantissimis Clericis, ac Canonice vniuersis Monachis.* Vnde habes, autorem huius epistolæ fuisse B. Petrum Damiani: nam ego tibi asserenti non credam. Dices, quia inuenta fuit inter epistolas, vel inter sermones B. Petri Damiani: At hoc leue nimis est, quia dici potest, illam alicuius in posteris huius auctoris epistolis, vel sermonibus iniectam. Verum, vt hæc mittamus, ex duplici capite idem titulus falsitatis reuincitur. Primo ex illis verbis: *Cunctis amantissimis Clericis, ac Canonice* nam verba epistolæ non ad omnes clericos, & canonicos dirigitur, sed ad paucissimos quosdam, qui diserant, nõ esse communionem à Monachis recipendam: alioquin non pro beato, sed pro valde temerario habendus esset, qui vnus, vel paucorum canonicorum errorem omnibus in vniuersum clericis, & canonicis imponere vult. Secundò ex alijs verbis: *Omnibus amantissimis Monachis* nam quomodo potuerunt omnes monachi in ea epistola conferenda consensum vniuersim præstare, quorum maxima pars, an B. Petrus Damiani in mundo existeret fortassis ignorabat? & quamuis nõ ignorasset, ignorabat tamen causam, quæ autorem ad eiusmodi epistolam scribendam excitauit: Causa enim fuit, *Quæ*, inquit, *quidam vestrorum ausus sunt temerario dicit, à monachis nullo modo communionem esse recipendam: his super etiam suspicientes excommunicauit. Et in opprobrium nostrum, in condemnationem suam, & horum reuocantur præcepta.* Certè illud factum pauci monachorum scierunt, quantum igitur specie veritatis dici potest in titulo epistolæ: *Omnibus vniuersis monachis*

IV. **S**ecundatio, quæ hanc epistolam Petri Damiani non esse conuincit, hæc est, quia Autor huius epistolæ B. Petro Damiani contraria manifestissime docet; nam autor epistolæ statim in initio scribit *Cum conficit à monachis non à canonicis vniuersalem Ecclesiam sicutam, & gubernatam, & à diuersis erroribus cribratam. Apostoli namque fundatores, & rectores Ecclesiarum nostræ, non vestro more viuunt, ut Lucas Euangelista in actibus Apostolorum refert, & Philo aseriptus iudeorum, &c.* Quod præterquam quod est falsum, & verissimum Apostolos, & ceteros vniuersalis Ecclesie fundatores, & rectores clericos, non autem monachos fuisse, quia monachi in primitiua Ecclesia ad sacros ordines non admittuntur, & Zosimus Papa I. fuit, qui cum illis dispensauit, vt ad sacros ordines promouerentur: est etiam apertissime contra ipsum B. Petrum Damiani lib. 5. epist. 9. ad Canonicos

Fanenses scripta, in qua illos ad communem vitam, & normam Clericorum primitiue Ecclesie reuocare sultens, primo exempla Leuitarum antiquæ legis Mosaicæ, qui clericos legis Euangelicæ præfigurabant, mox ipsos Apostolos Clericos, & ceteros fideles ipsius primitiue Ecclesie illis ob oculos ponit, ostendens canonicos, qui propria habere volunt, nec communem vitam cum ceteris tenere, nec nomen canonicorum mereri, nec etiam primitiue Ecclesie clericos imitari. *Voluit, inquit, canon eum hoc est regulare nomen habere, sed non regulariter viuere. Eiusmodi non est hæc primitiua Ecclesie forma, sicut exorbitat ab institutione Apostolica disciplina, &c.* Et tandem concludit clericos canonicos Sanctærum Apostolorum, & septuaginta discipulorum locum in Ecclesia tenere. Vnde etiam argumentum sumit, ad suadendum, vt quorundam officium gerunt, illorum mores imitari studeant. *Quapropter, inquit, obsecro sanctitatem vestram Charissimi, expulso pharisæorum sermone, naturalitatis vestre domos cum Abraham Patriarcha relinquite, in vos cœnacula cum Apostolis apud Ecclesiam congregata, propria quæque cum Barnaba, & Stephano veri sectæ renouatortibus in commune conferre, ut in fraternâ vos vniuersitate viuente spiritus sancti merito dignetur inuisere. Vos enim sal terra. Sed sicut veritas dicit, si sal euauerit, in quo conuertet? Exiguus quippe saltus multa dulcescit, & paruo clericorum numero intro Christiana plebs eruditur, & instruitur multitudo. Sicut enim Episcopi duodecim Apostolorum nos uincit obtinere primitiua iura, & Sacerdotes Ecclesie septuaginta discipulorum uocem representant. Et infra. *Certe itaque hæc in Ecclesia legitur, nisi hæc ipsa, quæ leguntur operibus impleamus præsertim, qui per sui edentium vicissitudines temporum, eorum suauantur officio, coram prociudicibus esse est conuersetur exempla. Eecetibi ex sententia B. Petri Damiani, quoniam sint in Ecclesia veri Apostolorum, & discipulorum successores, eorum officio fungentes, illorum vitæ imitatio es ipsi videlicet canonici, id est clerici regulariter, & communiter viuentes, vt vel hoc solo testimonio Autor eius epistolæ turpis imposturæ merito conuincatur, lege ipsum Petrum Damiani lib. 2. epist. 10. ad Petrum Archiepiscopum Canonice Lateranensis, ubi vocat Ordinem Clericorum Principes, qui tenent Ecclesie Principatum, & loquebatur ibi de Conuentu Lateranensi, qui erat clericorum canonicorum, sicut verba epistolæ secundum lectionem, quæ Baronius tom. 12. sub ann. 1064. no. 6. vtitur, satis aperte ostendunt, diu ait: *Porro autem, quia sancti conuentus illi uos situm es, noli distimulare culpam. Licet Constantinus Caletanus in editione Romana operum Petri Damiani verba immutauerit, fortassis ne institutum Clericorum Canonicorum tunc temporis Laterani degentium agnosceretur.***

V. **T**ertia ratio adhuc magis efficax sumitur ex illis verbis epistolæ: *Manifeste ostendimus antecessoribus nostris præ eminentibus clericis hæc sacra-*

menta licitum fuisse contingere, & dispensare, nisi in vita Beati Martini legitur, quod de vino à quodam Anachorita consecrato à maximo, & venerabilibus viris: pro benedictione spectabatur. Ante cuius fores Sape, & Episcopi, & Comes benedictionis gratia pernoctarunt. Quæ verba præter barbariem à stilo Petri Damiani profus alienam, quæ sensum Autoris vix, ac ne vix quidem intelligere permittit, dum ait, quod de vino à quodam Anachorita consecrato, à maximo, & venerabilibus viris pro benedictione spectabatur, manifestum errorem continet in eo, quod ait licitum fuisse monachis præ omnibus clericis Sacramenta contingere, & dispensare. Certum namque est, quod monachi per ducentos ac ferè trecentos annos ad sacros ordines non fuerunt admisi: & postquam ex dispensatione Apostolica permillum est, vt possint ordinari, semper tamen interdictum illis fuit, Sacramenta populis ministrare, saltem generaliter loquendo. Vide Canonem Concilij Niceni relatum à Gratiano in cap. 1. 16. quæst. 1. Et quanquam nonnulli Pontifices, præsertim D. Gregorius, dispensauerint, vt pro Ecclesiis necessitate possent monachi sacerdotes Sacramenta populis ministrare: nihilominus illa dispensatio reuocata est per Summos Pontifices tempore ipsius Petri Damiani, quorum canones vide in cap. iuxta Calcedonensis, & cap. primum, & cap. interdicimus. eadem causa, & questione, cum alijs Eugenij Papæ, & Concilij Calcedonensis ibidem relatis, quos verisimile non est ignorasse virum doctissimum, qualis B. Petrus Damiani extitit.

Quarta ratio sumitur ex alijs verbis paulò superius positis: *Contra vos itaque multum conuenimur, quis quidam vestrorum ausu suis temerario ore di. ere: à monachis nullo modo communionem esse recipendam, insuper etiam suscipientes excommunicauit, & in opprobrium nostrum, imò in condemnationem suam, & illorum recomunicare præcepit.* Et paulò post. *Et patentes ostendimus, eum in rebaptizatorum sciam miserabiliter corripisse.* Quæ verba triplicem grauissimam ignorantiam præferunt. Prima est, quia dicit canonicum illum coegisse eos, qui à monachis communionem acceperint, iterum communicare in suam, & illorum damnationem: nam quod ad laicos spectat, qui semel à monachis communionem acceperunt, iterum à suo Parocho Eucharistiã sumere, nullum peccatum est, propter quod damnationem incurrant, imò opus laudabile, & meritum ab omnibus putatur. Quod autem ad ipsum canonicum spectat, quis nesciat, Parochos suos subditos cogere posse, etiam si ab alijs communionem acceperint, saltem tempore Paschatis in propria Ecclesia communionem accipere, & inobedientes pœnis Ecclesiasticis compellere? cum is fuerit vsus antiquissimus Ecclesiæ, nostro etiam seculo seruatus: & cum expressè, & sub pœna excommunicationis interdictum sit monachis Sacramentum Eucharistiæ tempore Paschatis seculari-

bus, qui non sunt de illorum familijs, aut parochijs ministrare, vt habes in Clemen. de Priuilegijs. Secunda ignorantia est, cum ait, canonicum illum, qui suos parochianos compulsi à iterum accipiendum Sacramentum Eucharistiæ, in scilicet rebaptizatorum incidisse. Nam scilicet rebaptizatorum nulla extitit: fuit autem scilicet Hæreticorum rebaptizantium, sed rebaptizantem cum rebaptizato confundere, stultitia est: potuit enim aliquis esse rebaptizatus, nec tamè scilicet rebaptizantium communicare. v. g. paruuli, vsus rationis nondum adepti. Tertia verò ignorantia intolerabilis est asserere, parochi, qui suos subditos Eucharistiã à monachis sumentes in propria parochia iterum communicare præcepit, incidisse in scilicet, vel hæreticis rebaptizantium: illi enim pro hæreticis habebantur, quod Sacramentum non iterabile iterabant, & quia extra propriam Ecclesiam vera Sacramenta non confici credebant, quorum neutrum canonicus ille docuerat. Nam Sacramentum Eucharistiæ esse iterabile, nullus nescit: neque dubitari potest, verum sacramentum sumi citius minus dignè illud recipiatur.

Ed aliam adhuc grauiorem ignorantiam in vltimis verbis epistolæ Autor illius prodit, cum ait: *Quos enim sua peccata nullatenus valent purgare, quando possunt aliena dimittere?* Quibus verbis videtur errori Ioannis Wicleffi, & Ioannis Huts per Concilium Constantiense damnato subserbere, quod sacerdos in mortali peccato existens potestatem soluendi, & ligandi amittat, vel quod nulli sint Sacramenta à malis sacerdotibus ab Ecclesia toleratis tributa, qui est error manifestus, & damnatus. Adde locutionum improprietates, quibus Autor passim in epistola vitur, vt exempli gratia cum in principio epistolæ pro verbo dignitatis ponit, digni estis: *Idolum quidem fratres charissimi, digni estis audire, miramur.* Et infra pro scilicet rebaptizantium ponit scilicet rebaptizatorum: *Et patentes ostendimus, eum in rebaptizatorum sciam miserabiliter corripisse.* Et cum pro licitum ponit licite: *Haec Sacramenta licite a suis contingeret.* Et cum pro desiderabatur ponit spectabatur: *Et de vino à quodam Anachorita consecrato à maximo, & venerabilibus viris pro benedictione spectabatur.* Et cum pro benedicto ponit consecrato ibidem: *Et de vino à quodam Eremita consecrato.* Et alia similia, quæ si Constantinus Caletanus vir aliqui doctus, & emuncti nulli animaduertisset, mihi dubium non est, quin eodem modi epistolam à legitimis B. Petri Damiani scriptis longè proiecisset: sed de Petro Damiani plura in secundo Libro dicemus.

Ioannes Marquez in Origine Fratrum Eremitarum pro Augustini monachis scriuendo, aut falsò, aut ram ex Augustino, Autoribus allegauit.

Vm semel exceptis testes pro Augustino adductos non abs re fuerit monia ex veris quibus Autoribus, sed ac in sensu plane nonnullis recentioribus cõsidenter allegentibus monstrare vel ad credendum scilicet, vel labori parere volentes, in iudicium veritatis facillè decipiantur. & mire notabimus loca, quæ Ioannes Marquez in suo libro de Origine Fratrum in frequentibus de falsò allegatis à de Angelis, & à Fratre Cornelio Latroni fuit libris de Vita, & Laudibus Augustini dicitur.

Ioannes Marquez in dicto libro Fratrum Eremitarum, vel ob imperitiam quorum opera in libro excelsus est, vel quod laboribus in autoritatem ex proprijs fontibus excipere nimis voluit, non solum multa ex libris, & Pauli Bergomensis, & similibus litterallegata collegit verum etiam alia ex probatis, & priscis autoribus allegauerunt libris quæ fieri, aut nullatenus in sensu plane contrario à vero, & legitime Autoribus intento magna confidenter. Neque verò omnia perperam in dicto gata hic notanda sumimus: sed solè aliquibus, quibus inspectis difficilè non erit dicere. Capite quinto, §. 3. pag. 48 in nomina Monachi, & Clerici, siue Canonici sunt incompõssibilia: allegat Paschalis in libro Inductorum Canonicorum Romanorum, pag. 451. §. poterat, & c. Molanus libro primo de Canonicis c. Basilium Strenius, siue potius Zacharias ibi allegatus, solum dicit, quod Canonici vocantur Clerici, & illorum domus Ioannes verò Molanus tum dicto capite præcedenti contrarium longè probat. Ecce tibi illius verba fideliter: *Esti autem, inquit, ex superioribus discamus*